

THORNTONIN TEHTAAN TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄISNAISILLE²³

Thorntonin tehtaan työmiehet ja työläisnaiset!

Marraskuun 6:s ja 7:s päivä tulevat olemaan meille kaikille muistiinpainuvia päiviä... Yhteisellä ja yksimielisellä vastaiskulla isäntien kiristysyrityksiä vastaan kutojat osoittivat, että joukossamme on vielä väkeä, joka osaa vaaran hetkellä nousta puolustamaan työläisten yhteisetuja, että meidän hyväntekeväisten isäntiemme ei ole vielä onnistunut lopullisesti tehdä meistä pohjattoman kukkaronsa surkeita orjia. Viekkäämme siis, toverit, lujasti ja järkähtämättä linjamme läpi loppuun saakka, muistakaamme, että me voimme parantaa asemaamme vain yhteisillä ja yksimielisillä ponnistuksilla. Ennen kaikkea, toverit, älkää menkö herrojen Thorntonien niin viekkaasti virittämään ansaan. He järkeilevät tähän tapaan: „nyt on vaikeuksia tavarain menekissä, ja jos nyt työehdot tehtaalla pysyvät entisellään, niin me emme voi saada entistä voittotuloa... Ja vähempään emme tyydy... Siis on painettava työväen veljeskuntaa, maksakoon se siitä, että markkinoilla on huonot hinnat... Mutta tätä tekosta ei saa järjestää miten sattuu, vaan taidolla, niin, ettei työläinen kaikessa yksinkertaisuudessaan edes ymmärtäisi, minkälaisen kestätyksen me hänelle valmistamme... Jos koskee kaikkiin samalla kertaa,— niin kaikki nousevat yhtäikaa eikä niille mahda mitään, mutta mepä panemme pussiin ensin köyhät kutojat, sitten eivät muutkaan voi pyristellä... Emme ole tottuneet kursailemaan noiden ihmispahasten kanssa. Ja miksikä pitäisi kursailla? Uudet luudat meillä lakaisevat paremmin...” Ja näin nämä työläisen hyvinvoinnista huolehtivat isännät haluavat pikkuhiljaa ja vähitellen valmistaa tehtaan kaikkien osastojen työläisille saman kohtalon, mihin he ovat jo kutojat saattaneet... Siis jos me kaikki

jäämme välinpitämättömiksi kutomaosaston kohtalosta, niin kaivamme omin käsin itsellemme kuoppaa, johon meidät piakkoin itsemmekin tuupataan. Kutojat ovat viime aikoina ansainneet keskimäärin laskettuna 3 ruplaa 50 kop. puolessa kuussa, mutta saman ajan he ovat 7-henkisissä perheissä osanneet tulla toimeen 5 ruplalla ja perheissä, joissa on mies, vaimo ja lapsi — vain 2 ruplalla. He ovat kuluttaneet viimeiset vaatteet päältänsä, kuluttaneet viimeiset roponsa, jotka he olivat hankkineet epäinhimillisellä työllä siihen aikaan, kun hyväntekeväiset Thorntonit kasasivat miljoonia miljooniensa päälle. Mutta sekään ei vielä riittänyt, ja heidän nähtensä heitettiin kadulle yhä uusia ja uusia isäntien omanvoitonhalun uhreja ja kiristys lisääntyi lisääntymistään mitä sydämettömimmällä julmuudella... Villaan alettiin panna mielin määrin nollesia ja knoppia ²⁴, mikä hidastutti hirveästi tavarain valmistusta, loimien saannissa lisääntyi aivan kuin sattumalta esteitä, ja lopulta alettiin suoranaisesti vähentää työtunteja, ja nyt otetaan käytäntöön kankaiden valmistus 5 shmitsin ²⁵ paloina 9 asemesta, että kutoja joutuisi kauemmin ja useammin puuhailemaan loimien hankkimisessa ja asettelussa, mistä, kuten tiedetään, ei makseta kopeekkaakaan. He haluavat näännyttämällä näännyttää kutojamme, ja 1 ruplan 62 kop. palkka puolelta kuukaudelta, jollaisia on jo alkanut ilmestyä eräiden kutojien palkkakirjoihin, voi kohtapuoleen tulla yleiseksi palkaksi koko kutomaosastolla... Toverit, haluatteko tekin saada osaksenne tuollaista isäntien hellyyttä? Ellette halua ja elleivät vihdoin sydämenne ole kokonaan kivettyneet itsenne kaltaisten köyhien kärsimyksiä kohtaan, niin liittykää yksimielisinä kutojiemme ympärille, asettakaamme yhteiset vaatimuksemme ja alkakaamme jokaisessa otollisessa tilanteessa vallata sortajiltamme parannuksia osaamme. Kehruuosaston työläiset, älkää tulko omahyväisiksi palkkojenne pysyvyydestä ja niiden vähäisestä kohoamisesta... Onhan melkein $\frac{2}{3}$ teikäläisistä jo saanut lopputilin tehtaalta, ja teidän parempi palkkanne on ostettu sillä hinnalla, että teikäläisiä kehruutyöläisiä on heitetty ulos tehtaalta näkemään nälkää. Tämä on taaskin isäntien ovelia konsteja, ja se on helppo ymmärtää, jos laskemme, kuinka paljon koko muuli-kehruuosasto yhteensä ansaitsi ennen ja paljonko se nykyään ansaitsee.— Uuden värjäysosaston työläiset! Jo nytkin tekemällä joka päivä 14 ja $\frac{1}{4}$ tuntia työtä tappavien värihöyryjen imey-

tyessä elimistöönne te ansaitsette kaiken kaikkiaan vain 12 ruplaa kuukaudessa! Kiinnittäkää huomiota vaatimuksiimme: me haluamme tehdä lopun myöskin niistä laittomista vähennyksistä, joita teidän palkastanne pidätetään mestarinne taitamattomuuden takia.— Sekatyöläiset ja yleensä kaikki tehtaan ammattitaidottomat aputyöläiset! — Luuletteko te todellakin onnistuvan säilyttämään 60—80 kopeekan päiväpalkkanne, kun ammattikutojan pitää tyytyä 20 kopeekkaan vuorokaudessa? — Toverit, älkää olko sokeita, älkää menkö isäntien virittämään ansaan, pitäkää lujemmin kiinni toisistanne, muuten meidän kaikkien käy tänä talvena huonosti. Kaikkien meidän on seurattava mitä valppaimmin isäntiemme luovimista palkkataksan alentamisen alalla ja tehtävä kaikin voimin vastarintaa tuolle meille turmiolliselle pyrkimykselle... Pysykää kuuroina kaikille heidän jutuilleen liikeasiain huonosta tilasta: heille se merkitsee vain pienempää voittoa heidän pääomalleen, meille se merkitsee nälkäkärsimyksiä perheillemme, viimeisenkin kuivan leipäkannikan menetystä. Mutta voidaanko nämä kumpikin panna samalle vaakalaudalle? Nyt he ahdistavat ensi kädessä kutojia ja meidän on pyrittävä samaan aikaan:

1) että kutojien palkkataksat kohotetaan keväälliselle tasolle, s.o. suunnilleen 6 kop. shmitsiä kohti;

2) että kutojiinkin nähden noudatetaan lakia, jonka mukaan työläiselle on sanottava ennen työhön ryhtymistä, minkälainen palkka hänelle siitä tulee. Älkööt tehdastarkastajan allekirjoittamat palkkataksat jääkö ainoastaan paperille, vaan noudatettakoon niitä myös käytännössä, niinkuin laki vaatii. Kutomatyöhön nähden esimerkiksi on voimassaoleviin palkkataksoihin liitettävä lisäksi maininta siitä, minkälaista pitää villan olla laadultaan, kuinka paljon siinä saa olla nollesia ja knoppia, pitää laskea valmistelutöihin kuluva aika;

3) työaika on jaettava siten, ettei meidän taholtamme tulisi tahtomattamme rokuleja; nyt esimerkiksi on asia järjestetty niin, että kutoja menettää joka kangaspakan valmistuksessa päivän loimien vastaanottamiseen, mutta koska pakka tulee nyt melkein puolta pienemmäksi, niin kutoja joutuu siinäkin taksasta huolimatta kärsimään kaksinkertaisen menetyksen. Jos isäntä haluaa sillä tavalla rosvoja

palkastamme, niin tehköön sen avoimesti, jotta me tietäisimme varmasti, mitä meiltä aiotaan kahmaista;

4) tehdastarkastajan pitää valvoa, ettei taksoissa olisi petosta, ettei niissä olisi kaksinaisuutta. Tämä merkitsee esimerkiksi sitä, ettei palkkataksataulukossa pidä yhden ja saman lajin, mutta vain erinimisestä, tavarasta olla kahta erilaista maksua. Esimerkiksi biber-verkaa me olemme kutoneet 4 ruplasta 32 kopeekasta, mutta uralia²⁶ vain 4 ruplasta 14 kopeekasta. Mutta eivätkö ne ole työn kannalta ihan samaa? Vieläkin julkeampaa puljutusta on se, että samaa nimikettä olevaa tavaraa valmistettaessa työstä on kaksi eri maksua. Sillä tavalla herrat Thorntonit ovat kiertäneet sakkolakeja, joissa sanotaan, että sakko voidaan langettaa vain sellaisesta tuotteen turmelemisesta, mikä on johtunut työläisen huolimattomuudesta, että siinä tapauksessa palkanpidätys on merkittävä työläisen palkkakirjaan sakkosarakkeeseen viimeistään kolmen päivän kuluttua sakon langettamisesta. Kaikista sakoista yhteensä on pidettävä tarkkaa tiliä ja niistä kertyvä summa ei saa mennä tehtailijan taskuun, vaan se on käytettävä tämän tehtaan työläisten tarpeisiin. Mutta meillä — katsokaa palkkakirjojamme — on puhdasta, ei mitään sakkoja, ihan voisi luulla, että meidän isäntämme ovat kaikkia muita isäntiä hyväsydämisempiä. Mutta todellisuudessa he käyttäen hyväkseen meidän tietämättömyytämme kiertävät lakia ja tekevät helposti tekosiaan... Meitä nähkääs ei sakoteta, palkastamme vain pidätetään maksamalla alimman taksan mukaan, ja niin kauan kuin on ollut olemassa kaksi palkkataksaa — pienempi ja suurempi — ei heihin ole voitu mitenkään päästä kiinni, he vain pidättävät ja pidättävät palkastamme omaan taskuunsa;

5) samalla, kun otetaan käytäntöön yhdet taksat, tehtäköön jokaisesta palkanpidätyksestä merkintä sakkosarakkeeseen ja osoitettakoon, mistä syystä pidätys on tehty.

Silloin me näemme väärän sakotuksen, työtämme menee vähemmän hukkaan ja vähenevät sellaiset sikamaisuudet, jollaisia on nykyään esimerkiksi värjäämössä, missä työmiesten ansiot vähenivät mestarin taitamattomuuden takia, mikä ei voi lain mukaan olla syynä siihen, että työ jätetään maksamatta, koska työläisten huolimattomuudella ei siinä ole mitään tekemistä. Mutta vähänkö meiltä kaikilta on

tehty sellaisia palkanpidätyksiä, joihin emme ole vähääkään syyllisiä?

6) me vaadimme, että asuntovuokraa meiltä otettaisiin sama määrä kuin vuoteen 1891 saakka, s.o. 1 rupla henkeä kohti kuukaudelta, sillä meidän palkoistamme ei kerta kaikkiaan voida maksaa 2 ruplaa, ja mistä hyvästä sitten maksaisimme?.. Tästä likaisesta, haisevasta, ahtaasta ja tulipalon kannalta vaarallisesta kopistako? Älkää unohtako, toverit, että kaikkialla Pietarissa pidetään 1 ruplan maksua kuukaudelta riittävänä, vain meidän huolehtivaiset isäntämme eivät tyydy siihen, ja meidän on pakoitettava heidät supistamaan ahneuttaan tässäkin. Puolustaessamme näitä vaatimuksia, toverit, me emme lainkaan kapinoi, me vain vaadimme, että meille annetaan sama, mitä kaikki muiden tehtaiden työläiset jo nauttivat lain mukaan ja mikä meiltä on otettu pois vain siinä luulossa, että me emme osaa puolustaa oikeuksiamme. Näyttäkäämme siis tällä kertaa, että „hyväntekijämme” ovat erehtyneet.

Kirjoitettu ja painettu ensi kerran mimeografilla marraskuussa 1895

Julkaistaan lentolehtisen tekstistä, joka on tarkistettu kokoelmassa „Rabotnik” № 1—2 (v. 1896) julkaistun tekstin mukaan

